

Bijzonder Beheer Barometer

november 2020

Universiteit
Leiden

Panel van herstructureringsexperts voorziet in Q2 2021 een piek in de instroom naar bijzonder beheer

Nederland wordt in de greep gehouden door het coronavirus waarbij de economische en maatschappelijke gevolgen voor iedereen voelbaar zijn. Desondanks was er het afgelopen kwartaal geen hogere instroom bij de bijzonder beheer afdelingen van de banken. De belangrijkste redenen zijn de overheidsregelingen en steunmaatregelen van banken. Opvallend genoeg lag het aantal faillissementen in oktober op het laagste niveau in 21 jaar volgens recente publicaties het CBS.¹

De beperkte instroom van bedrijven met financiële problemen is echter stilte voor de storm volgens de uitkomsten van de eerste Bijzonder Beheer Barometer (“BB-Barometer”). Zo verwacht 96% van het expertpanel het komende kwartaal reeds een toename van bijzonder beheer dossiers. De piek van de instroom wordt in Q2 2021 verwacht. Als belangrijkste reden wordt de toenemende liquiditeitstekorten in combinatie met de afbouw van steunmaatregelen genoemd. Opvallend is ook dat 36% van de 102 ondervraagde experts een andere hoofdoorzaak dan corona heeft gegeven voor de toestroom naar bijzonder beheer. Zij geven hierbij aan dat een hoog schuldenniveau en een verouderd verdienmodel de doorslaggevende factoren zijn voor overdracht en niet zozeer de gevolgen van het coronavirus.

De horeca en cultuursector worden genoemd als de sectoren waar de verwachte toestroom naar bijzonder beheer het komend kwartaal het hoogst is. De verwachting van het expertpanel is in lijn met de faillissementsdata van oktober, relatief de meeste faillissementen hebben in de horecasector plaatsgevonden.¹ Gezien bovengenoemde ontwikkelingen heerst er geen twijfel bij de experts of het aantal faillissementen het komende kwartaal zal toenemen. Slechts 12% van de ondervraagde is een andere mening toegedaan.

Over de Bijzonder Beheer Barometer

De BB-barometer is gebaseerd op een survey die plaatsvindt onder een panel van experts, onder wie bijzonder beheer bankiers, insolventieadvocaten, herstructureringsadviseurs en investeerders. De doelstelling van de barometer is om op een andere wijze de staat van de economie in Nederland in beeld te brengen. De BB-barometer is een initiatief van PwC en Universiteit Leiden.

1) De bronnen van het rapport staan vermeld op pagina 22

De belangrijkste resultaten van de Bijzonder Beheer Barometer

Verwachte snelle stijging instroom bijzonder beheer hoogtepunt pas in Q2 2021

Het panel van herstructurerings-experts is het er bijna unaniem over eens: de instroom bij bijzonder beheer zal dit kwartaal toenemen. Een piek in de instroom wordt verwacht in Q2 2021.

Om de verwachte toestroom naar de bijzonder beheer afdelingen van de banken op te vangen is de personele bezetting van deze afdelingen de afgelopen periode reeds uitgebreid.

Pagina 4

Niet alleen corona is de oorzaak voor instroom naar bijzonder beheer

Zoals verwacht worden de negatieve economische gevolgen van het coronavirus door het expertpanel als belangrijkste oorzaak gezien voor de instroom van dossiers naar bijzonder beheer. Echter, 36% van de experts geeft aan dat dit niet de hoofdoorzaak is. Hierbij worden financieringsproblemen door een reeds aanwezig hoog schuldniveau in combinatie met een verouderd verdienmodel vaak genoemd.

Pagina 9

Horeca en de cultuursector worden hard geraakt, ICT-sector ontspringt de dans

De horeca- en cultuursector worden niet verrassend genoemd als de sectoren waar de verwachte toestroom naar bijzonder beheer het komend kwartaal relatief het hoogst is.

Ondernemingen die actief zijn in de ICT-sector (gebaseerd op CBS sectorindeling) lijken volgens het expertpanel juist te profiteren van het coronavirus. Hierdoor wordt er een afname verwacht in de toestroom naar bijzonder beheer.

Pagina 10

Er worden meer faillissementen verwacht

In oktober 2020 lag het aantal faillissementen op het laagste niveau in 21 jaar. Volgens de experts is het echter een kwestie van tijd voordat we het hoge niveau van 2015 weer bereiken. Onder de experts heerst dan ook nagenoeg geen twijfel of het aantal faillissementen het komende kwartaal zal toenemen.

Pagina 15

1.

De instroom bij bijzonder
beheer is in oktober aan het
toenemen en dit zal naar
verwachting aanhouden

“ Het afgelopen kwartaal was de instroom
lager dan verwacht. Door de aan-
houdende negatieve gevolgen van
corona zal de instroom dit kwartaal
toenemen.

Bijzonder beheer bankier

Verwachte instroom van bedrijven bij bijzonder beheer is uitgebleven

Van de ondervraagde experts geeft 51% aan dat het aantal bijzonder beheer dossiers het afgelopen kwartaal niet is toegenomen. Dit is opvallend te noemen gezien de negatieve impact die het coronavirus heeft op het bedrijfsleven. Veel experts geven aan dat deze ontwikkeling niet aansluit bij hun eerdere verwachtingen.

51%

Van de ondervraagde experts geeft aan dat het aantal bijzonder beheer dossiers het afgelopen kwartaal niet is gestegen.

Steunmaatregelen blijken effectief waardoor toestroom bijzonder beheer achterblijft

Een belangrijke verklaring voor de beperkte toename in bijzonder beheer dossiers is de effectiviteit van de steunmaatregelen van de overheid en banken. Zo heeft begin oktober ruim 40% van de bedrijven (excl. eenmanszaken) gebruik gemaakt van minimaal één financiële noodregeling waaronder de NOW-regeling en uitstel belasting.² Daarnaast hebben banken uitstel van aflossingen verleend en extra kredietruimte verstrekt.³

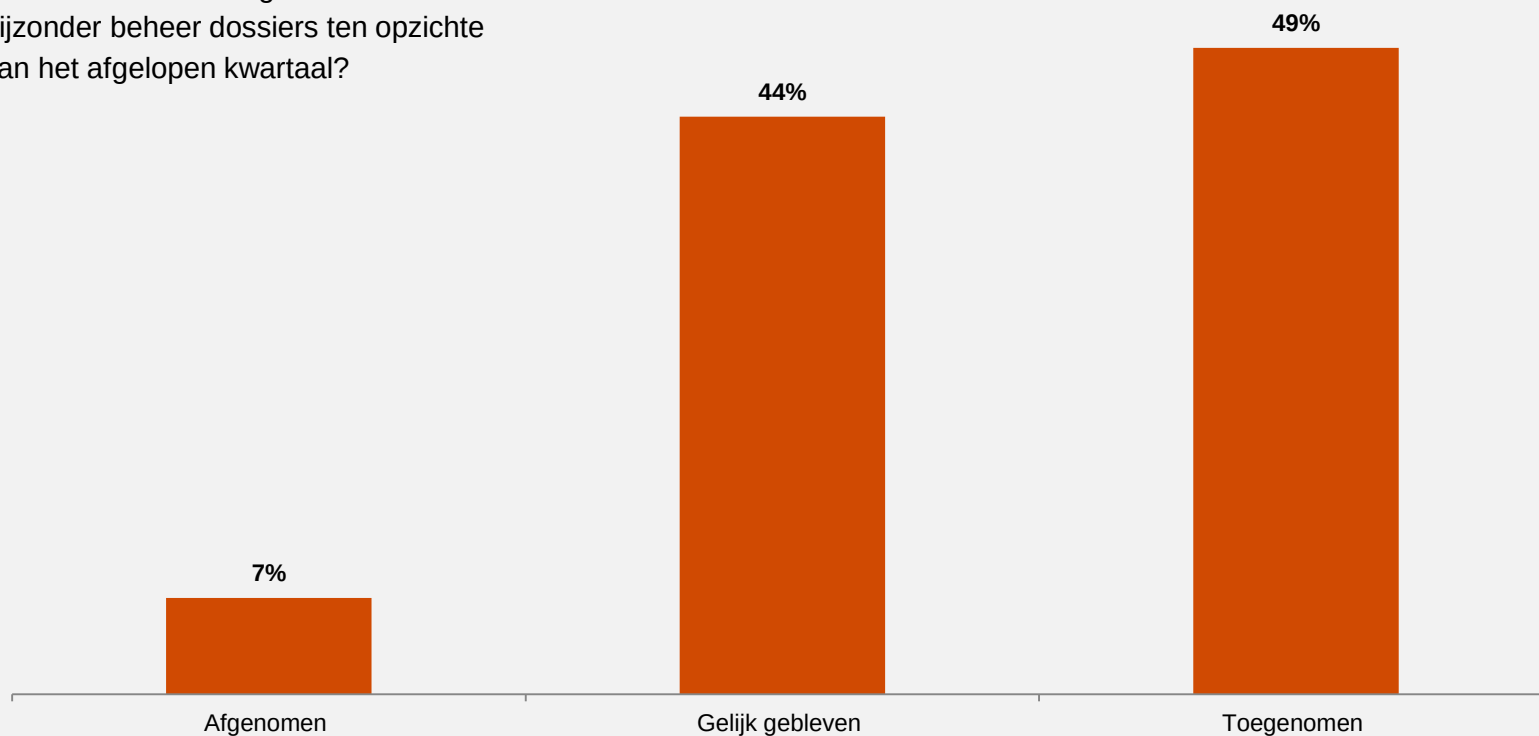
Negatieve effecten van steunmaatregelen

De verschillende steunmaatregelen hebben ook een keerzijde. Zo bestaat volgens econoom Arnoud Boot het risico dat bedrijfsleiders onvoldoende prikkels ervaren om te reorganiseren en te vernieuwen vanwege de overheidsmaatregelen. De overheid dient volgens hem een goede balans te vinden tussen steun en prikkels zodat bedrijven zich tijdig kunnen aanpassen aan de nieuwe realiteit.⁴

De instroom van het aantal bijzonder beheer dossiers is het afgelopen kwartaal toegenomen. Banken bereiden zich voor op een verwachte sterke toename.

Vraag

Hoe is de ontwikkeling van het aantal bijzonder beheer dossiers ten opzichte van het afgelopen kwartaal?

Banken zijn beter voorbereid op een crisis

De beperkte toestroom van klanten naar bijzonder beheer het vorige kwartaal heeft banken in staat gesteld om zich de afgelopen periode beter voor te bereiden. Het panel van herstructureringsexperts geeft aan dat vooruitlopend op de verwachte toestroom, de capaciteit van de bijzonder beheer afdelingen bij de verschillende banken reeds is uitgebreid.

“Stilte voor de (langdurige) storm. Het begint te waaien, maar het duurt echt nog even voordat we dit in de volle breedte van onze economie merken. Veel bedrijven hangen aan het overheidsinpuus, als deze steun stopt zal de toestroom naar bijzonder beheer fors toenemen.”

Bijzonder beheer bankier

Zware storm op komst voor de bijzonder beheer afdelingen

Het panel van herstructureringsexperts is het er bijna unaniem (96%) over eens dat de instroom van bijzonder beheer dossiers komend kwartaal zal toenemen. Als belangrijkste reden wordt de toenemende liquiditeitstekorten in combinatie met de afbouw van steunmaatregelen genoemd (waaronder de NOW-regeling). Daarnaast zorgen volgens het CPB de aangescherpte coronamaatregelen naar aanleiding van de tweede golf en onzekere marktooruitzichten voor een blijvende omzetdruk, ook in de periode na corona door krimp van de economie.⁵

De verwachtingen van het expertpanel sluiten aan bij de economische ramingen waarin een verdere krimp van de economie wordt verwacht, mede door stijging van de werkloosheid en daling van het consumentenvertrouwen.⁶

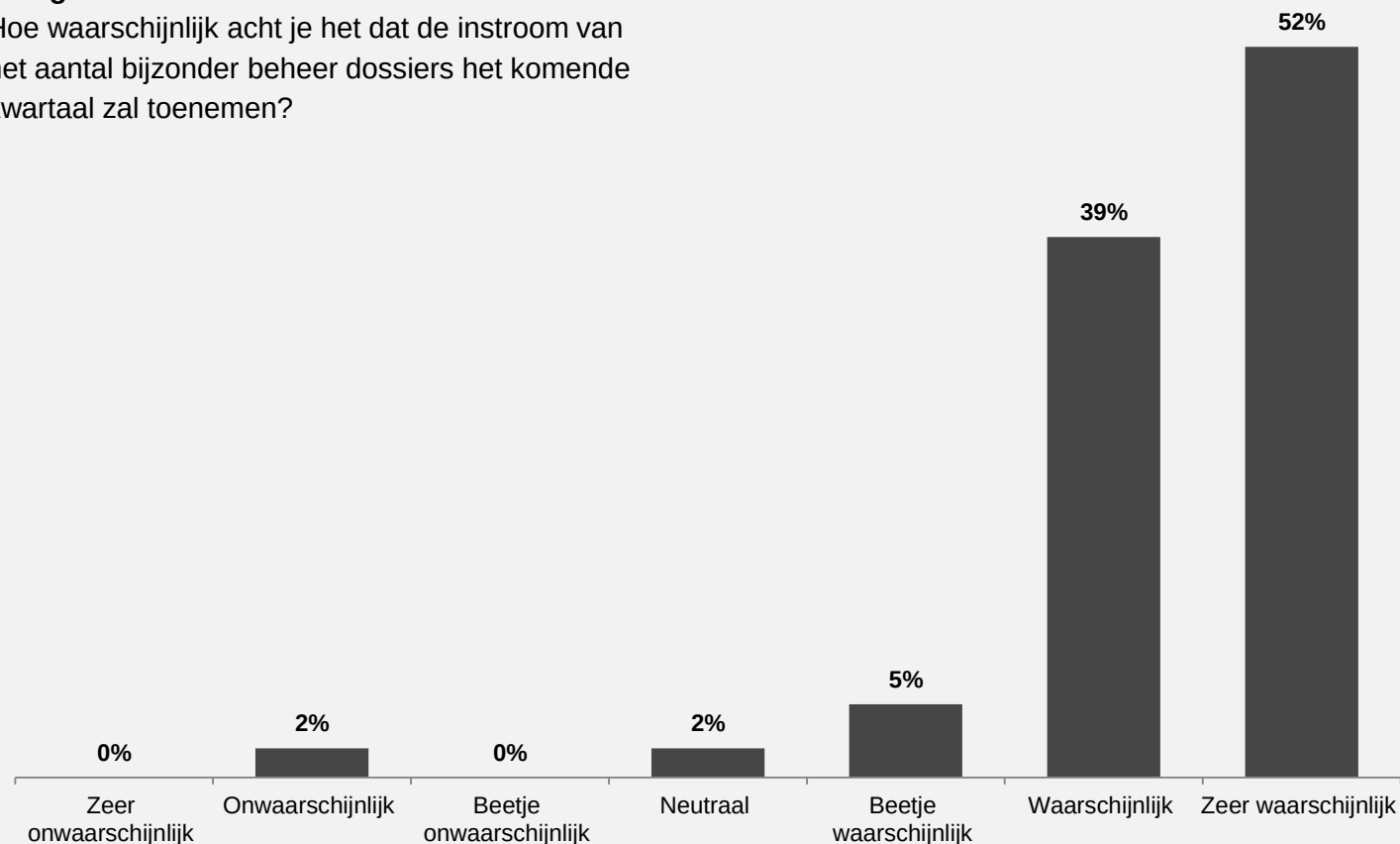
96%

Van het panel acht het waarschijnlijk dat de instroom van bijzonder beheer dossiers het komende kwartaal zal toenemen.

Instroom bijzonder beheer dossiers zal komend kwartaal toenemen

Vraag

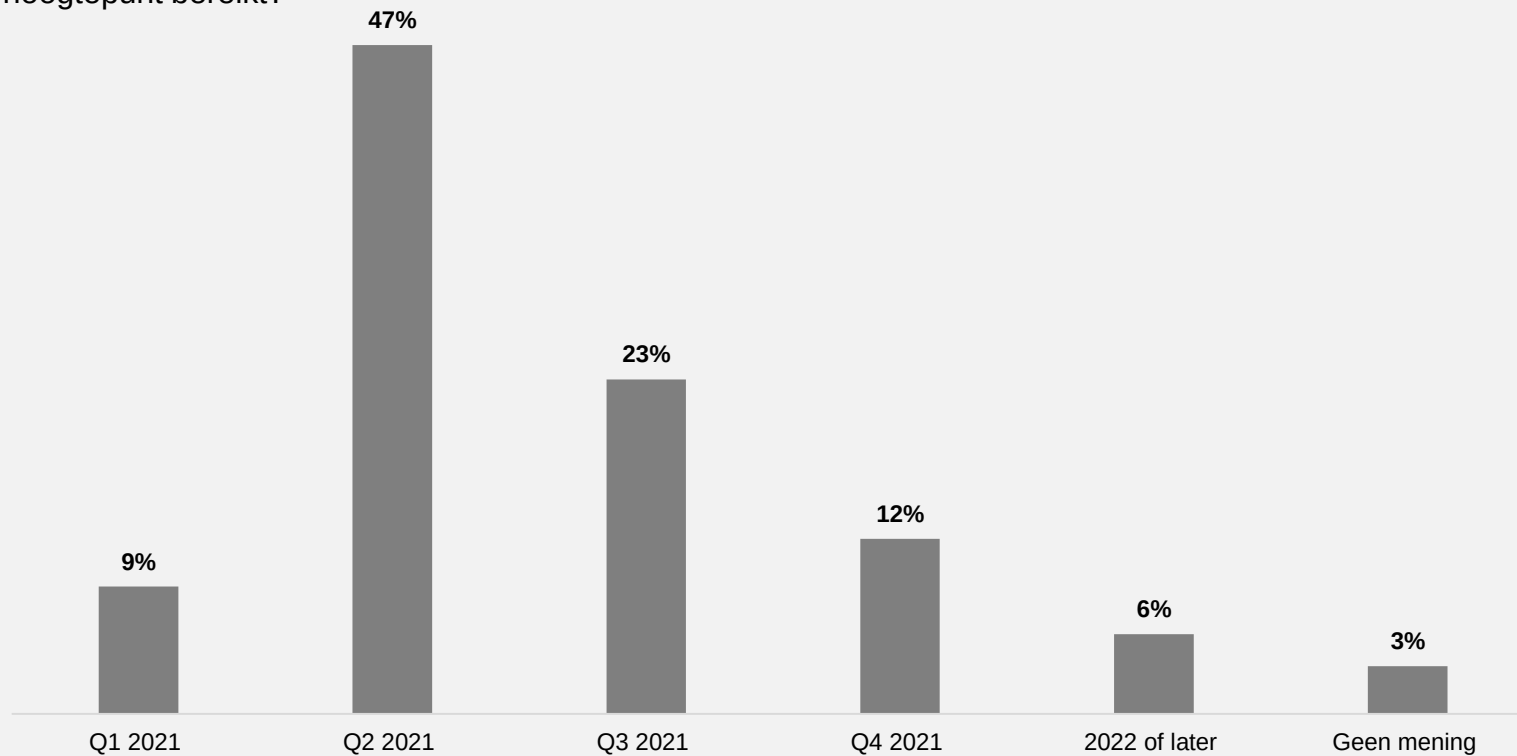
Hoe waarschijnlijk acht je het dat de instroom van het aantal bijzonder beheer dossiers het komende kwartaal zal toenemen?

In Q2 2021 zal de instroom van bijzonder beheer dossiers haar hoogtepunt bereiken

Vraag

Wanneer verwacht u dat de instroom van het bijzonder beheer dossiers in relatie tot het coronavirus zijn hoogtepunt bereikt?

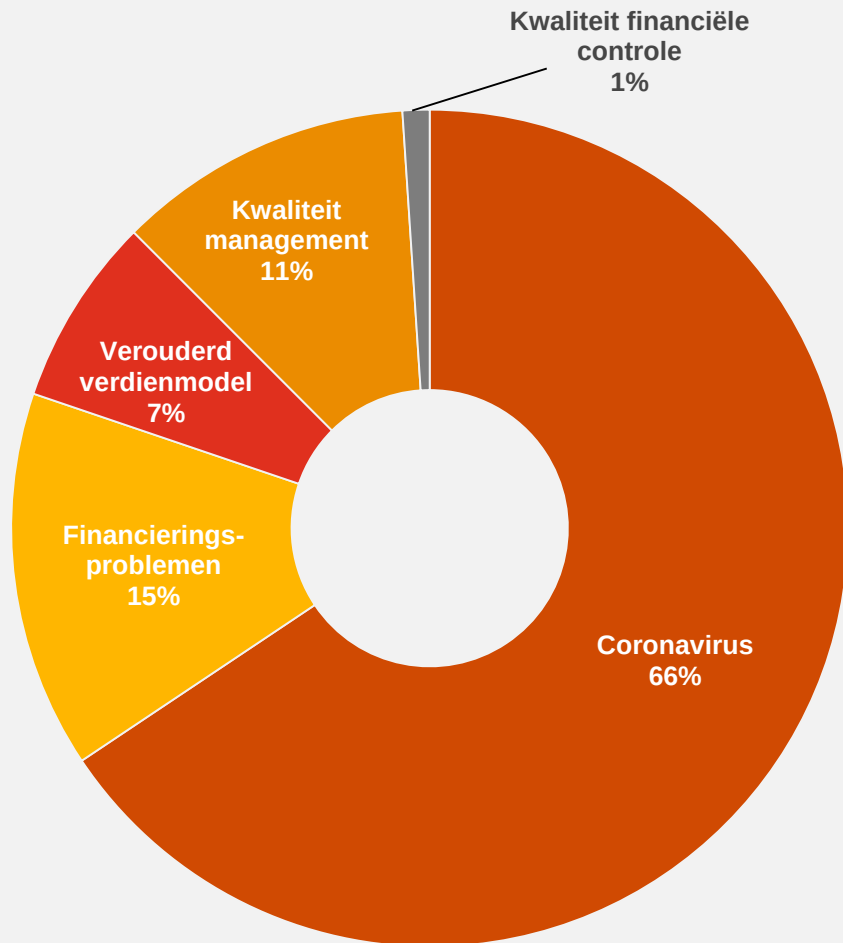

47%

Van het panel van herstructureringsexperts verwacht in het tweede kwartaal van 2021 topdrukte bij bijzonder beheer.

Dit betekent dat volgens de experts de overheidsmaatregelen op korte termijn naar verwachting nog voldoende effect hebben, maar dat in Q2 2021 dit niet meer zo is. De oproep van o.a. MKB-Nederland en VNO-NCW aan de Tweede Kamer en het kabinet om de steunmaatregelen te intensiveren sluit hierbij aan.⁷

De instroom van bijzonder beheer dossiers wordt niet alleen gedreven door de gevolgen van het coronavirus

Vraag

Wat is de belangrijkste oorzaak voor de instroom van nieuwe bijzonder beheer dossiers?

Experts noemen ook andere oorzaken van de toestroom bij bijzonder beheer dan corona

Zoals verwacht worden de negatieve effecten als gevolg van het coronavirus als belangrijkste oorzaak genoemd voor de instroom van bijzonder beheer dossier. Echter, opvallend is dat 34% van de ondervraagde experts een andere hoofdoorzaak dan het coronavirus heeft gegeven voor de instroom. Financieringsproblemen door een reeds aanwezig hoog schuldniveau voor corona in combinatie met een verouderd verdienmodel wordt vaak genoemd.

“Het is sowieso een combinatie van factoren dat de overdracht naar Bijzonder beheer drijft, waarbij het coronavirus een belangrijke rol speelt.”

Bijzonder beheer bankier

66%

Van de ondervraagde experts geeft aan dat de gevolgen van het coronavirus de voornaamste oorzaak zijn voor de instroom van bijzonder beheer dossiers.

2. De grootste instroom van bijzonder beheer dossiers wordt verwacht in de horeca volgens het panel van herstructureringsexperts

“Stilte voor de (langdurige) storm. Laten we naast corona ook niet vergeten dat er een Brexit en PFAS crisis is.

Herstructureringsadviseur

De grootste instroom van bijzonder beheer dossiers wordt verwacht in de horeca- en recreatiesector

Vraag

In welke sector neemt het aantal bijzonder beheer dossiers het komende kwartaal naar verwachting het meest toe?

Sectoren zijn gedefinieerd op basis van de indeling die het CBS hanteert

Toestroom van horecabedrijven naar bijzonder beheer

Het panel van herstructureringsexperts verwacht dat de horeca de sector is waarin het komend kwartaal het aantal bijzonder beheer dossiers het meest zal toenemen.

Verklaring is dat de financiële reserves nagenoeg volledig zijn verdampt. Zo stelde het CBS vast dat de horeca in Q2 2020 maar liefst 65,8% van de omzet zag verdampen ten opzichte van hetzelfde kwartaal vorig jaar.⁸ Deze verliezen werden in de zomer gedeeltelijk gecompenseerd, maar de verscherpte maatregelen in de tweede golf maakt de vooruitzichten voor veel horecaondernemers somber.

Recreatie- en cultuursector heeft het zwaar door strenge overheidsmaatregelen

De recreatie- en cultuursector heeft zwaar te lijden onder de maatregelen om het coronavirus onder controle te krijgen. De evenementensector staat nagenoeg stil en musea, theaters en bioscopen hebben voor een tweede keer de deuren moeten sluiten.

27%

Van het expertpanel geeft aan dat komend kwartaal de meeste bijzonder beheer dossiers te verwachten zijn in de horecasector.

Recreatie- en cultuursector (vervolg)

Van het eerste en tweede pakket van noodsteun ging in totaal €782m naar de cultuursector. Dit was echter voor niet-gesubsidieerde instellingen onvoldoende om de verliezen als gevolg van lagere bezoekersaantallen te compenseren. Zo ontvangen musea in 2020 naar verwachting 24 miljoen minder bezoekers dan vorig jaar.⁹

De reisorganisaties, onderdeel van de recreatiesector, hebben vanwege de recent aangescherpte coronamaatregelen te maken met een nieuwe tegenvaller. Hierbij voorzien de organisaties liquiditeits- problemen wanneer uitgegeven vouchers worden geïnd. Om de sector te ondersteunen onderzoekt de Nederlandse overheid de mogelijkheden om een voucherbank op te richten waar organisaties geld kunnen lenen.¹⁰

Retail voelt afname in consumenten-besteding

Van het expertpanel verwacht 10% een forse toestroom bijzonder beheer dossiers uit de groot- en detailhandel, dit met name gedreven door de retail.

Hoewel het aantal winkelbezoekers langzaam is opgekrabbeld na een dip van 78% in het voorjaar, wordt de sector in de tweede golf weer hard geraakt. Online verkopen vangen de verliezen van de winkelverkopen onvoldoende op en de export krijgt een harde tik door dalende handelsprijzen.¹¹

Signalen op rood voor de bouwsector

De bouwsector wordt als vierde sector betiteld met de grootste instroom naar bijzonder beheer. Experts benadrukken dat op middellange termijn de instroom van probleemdossiers uit de bouw verder zal toenemen.

De sector is traditioneel sterk afhankelijk van bankfinanciering. Veel bestaande bouwprojecten lopen nu nog door, maar de kans op vertraging neemt toe en nieuwe opdrachten worden veelal on hold gezet.

De bouwsector kreeg door de stikstof en PFAS crisis al een forse klap te verwerken en krijgt nu met het coronavirus een nieuwe tegenvaller. Dit leidt tot een sterke vraag-uitval in de sector, die zowel zichtbaar is bij particulieren als bij zakelijke opdrachtgevers.¹²

3. ■ De ICT-sector en gezondheidszorg ontspringen de dans

“ Bedrijven met verouderde businessmodellen storten versneld in, terwijl ICT bedrijven flink profiteren.

Bijzonder beheer bankier

Verwachte afname in ICT-bedrijven bij bijzonder beheer

Vraag

In welke sector neemt het aantal bijzonder beheer dossiers het komende kwartaal naar verwachting het meest af?

Sectoren zijn gedefinieerd op basis van de indeling die het CBS hanteert. De ICT sector omvat de productie en distributie van informatie, de daarbij behorende voorziening van de infrastructuur, alsmede activiteiten op het gebied van data- en communicatie-informatie technologie.

ICT sector profiteert van noodzakelijke digitalisering als gevolg van het coronavirus

Er zijn veel ICT-bedrijven die niet geraakt worden door de huidige situatie of er zelfs van profiteren. Volgens het panel van herstructureringsexperts is dit dan ook bij uitstek de sector waar het aantal bijzonder beheer dossiers zal afnemen.

De vooruitzichten voor deze sector zijn optimistisch. Zo is door corona de vraag naar digitalisering sterk toegenomen. Thuiswerken is de norm en dit vereist investeringen in uitbreiding van datacapaciteit, digitale infrastructuur, soft- en hardware. Voor ICT-bedrijven biedt dit veel kansen. Inspelen op onder andere de vraag naar digitale educatie en zorgverlening zorgt ervoor dat de sector het kleine verlies van afgelopen jaar weet goed te maken.¹³

Vitale belang gezondheidszorg zorgt voor afname bijzonder beheer dossiers

Ondanks de wegvallende inkomsten door uitstel of afstel van zorg en toenemende personeelskosten, verwacht het expertpanel een afname van zorginstellingen bij bijzonder beheer. De sector ligt onder een vergrootglas, waarbij het vitale belang van de zorgsector voor de samenleving en economie evidenter is dan ooit. Experts geven aan dat zij verwachten dat de overheid erop zal toezien dat instellingen op korte termijn niet in de financiële problemen zullen komen.

4. ■ Over de hele linie fors meer faillissementen verwacht

“ Het is een kwestie van tijd totdat het
aantal faillissementen weer stijgt tot het
hoge niveau van 2015.

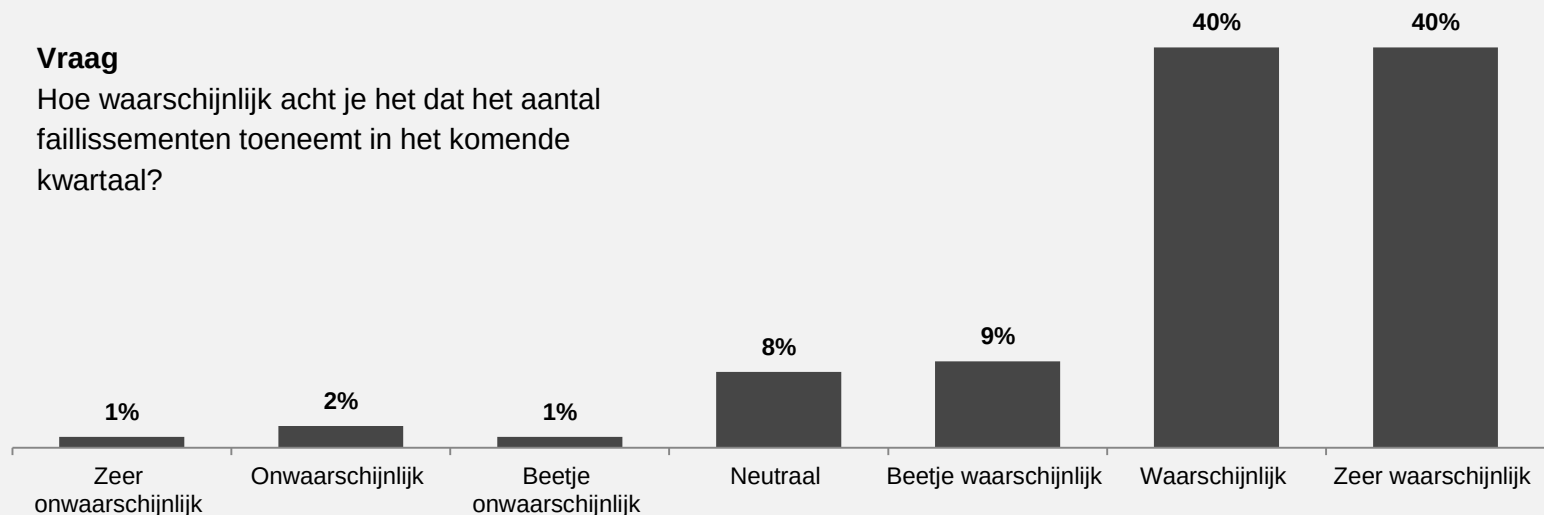
Advocaat Insolventierecht

Experts verwachten komend kwartaal een stijging in het aantal faillissementen

Vraag

Hoe waarschijnlijk acht je het dat het aantal faillissementen toeneemt in het komende kwartaal?

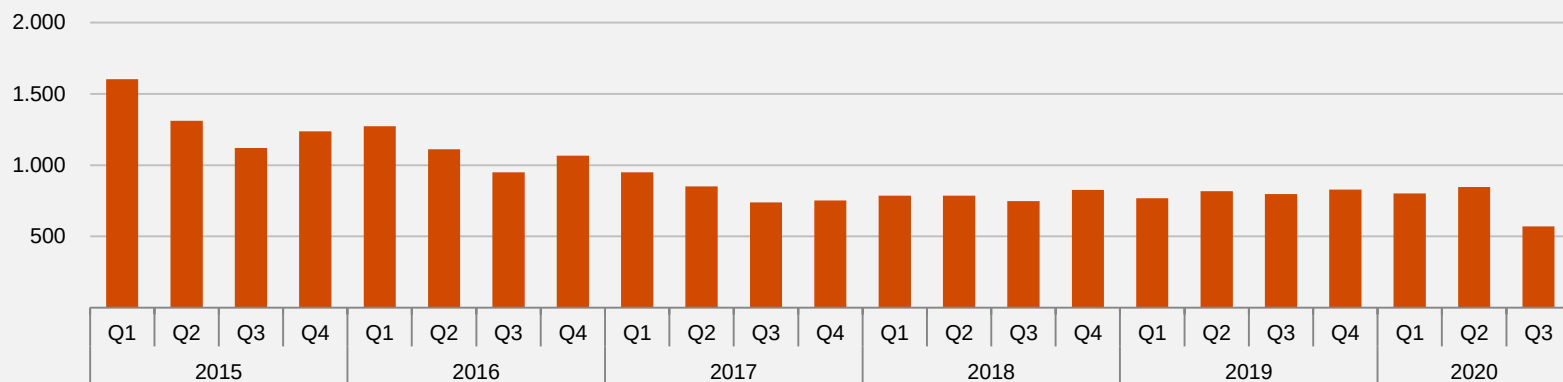
Discrepancie verwachtingen en statistieken

De eerder verwachte faillissementsgolf is de afgelopen periode uitgebleven. In augustus lag het aantal faillissementen zelfs op het laagste niveau in 21 jaar. Na een kleine stijging in september ligt het niveau in oktober wederom nagenoeg gelijk aan het historisch lage niveau.¹⁴

89%

Van de experts verwacht dat er het komende kwartaal meer faillissementen zullen plaatsvinden.

Overzicht van faillissementen 2015-2020

Aantal faillissementen snel op niveau van 2015

Het panel van herstructureringsexperts verwacht dat het niet lang zal duren voordat het aantal faillissementen weer zal stijgen naar het niveau van 2015 (5.271 faillissementen op jaarbasis). Deze verwachting sluit aan bij het rapport van ING, met 4.500 verwachte faillissementen in 2020 en 6.500 á 10.000 in 2021. De meest recente publicatie van Atradius wijkt hiervan beperkt af, met 4.300 verwachte faillissementen in 2020.¹⁵

Het belang van juiste stuurinformatie

Een bericht van Erik in 't Groen

Senior manager bij PwC Restructuring

Goede stuurinformatie en daadkrachtig ingrijpen is juist in onzekere tijden cruciaal.

Het coronavirus heeft de wereld om ons heen in korte tijd ingrijpend veranderd. De impact hiervan op het bedrijfsleven is groot. Dit blijkt ook uit de resultaten van de BB-Barometer.

Beschikken over adequate stuurinformatie is in tijden van tegenslag van doorslaggevend belang. Inzicht hierin zorgt ervoor dat er snel keuzes gemaakt kunnen worden en dat betrokken stakeholders snel kunnen worden geïnformeerd om zodoende het vertrouwen terug te winnen en extra kredietruimte te krijgen.

Bijzondere tijden voor bijzonder beheer professionals mede door de WHOA.

Volgens de BB-Barometer krijgen we de komende periode een forse toename in het aantal faillissementen. De introductie van de WHOA (Wet Homologatie Onderhands Akkoord) kan wellicht uitkomst bieden. Na de inwerkingtreding van de WHOA per 1 januari 2021 kunnen schuldeisers en aandeelhouders gedwongen worden akkoord te gaan met een herstructurering van hun (schuld)positie buiten faillissement.

Het belang van pre-mortem analyse

Een bericht van Jan Adriaanse en Jean-Pierre van der Rest

Onderzoekers aan de Universiteit Leiden

Denk vanuit doom-scenario's.

De BB-barometer laat zien dat het met veel ondernemingen gelukkig nog goed gaat. Tegelijkertijd komt er een storm op ons af. Als het nu goed gaat moet je dus toch nadenken over een mogelijk "doom-scenario". Wat als volgend jaar opeens alsnog de vraag inklappt, nog meer mensen hun baan verliezen, zij de hand meer op de knip houden of er toch geen vaccin komt? Is mijn onderneming daar dan klaar voor? Zijn we flexibel genoeg? Hebben we voldoende buffers?

Uiteindelijk gaat het ook om de vraag of je je eigen eindigheid wilt inzien. Stel - in een hypothetische situatie - dat jouw onderneming over drie jaar toch failliet gaat, ondanks het succes van vandaag? Wat is er dan in de jaren daarvoor gebeurd? Welke scenario's hebben zich dan ontplooid? Als je deze vraag stelt, dan doe je aan "pre-mortem analyse". Je simuleert dan paradoxaal genoeg de ondergang van je onderneming om de kans erop juist te verkleinen. Wetenschappelijk onderzoek toont aan dat dit de kans op betere strategische beslissingen met 30% vergroot.

Act now to recover

Een bericht van Edwin van Wijngaarden

Partner bij PwC Restructuring

Wacht niet met ingrijpen, met de tijd verstrijkt het aantal opties dat u heeft

Wanneer een onderneming met onzekerheid wordt geconfronteerd is het van cruciaal belang dat het management tijdig en daadkrachtig optreedt. Te vaak zien we dat te lang gewacht wordt met ingrijpen, er blijft dan te weinig tijd en te weinig opties over om een oplossing buiten faillissement te realiseren. De verschillende overheidsmaatregelen geeft ondernemingen meer tijd maar gaat iedereen daar verstandig mee om? Worden we niet te veel in slaap gesust met het idee dat het allemaal wel goed gaat komen?

Werken de overheidsmaatregelen soms niet te goed en is de instroom in bijzonder beheer en het aantal faillissementen daarom zo laag?

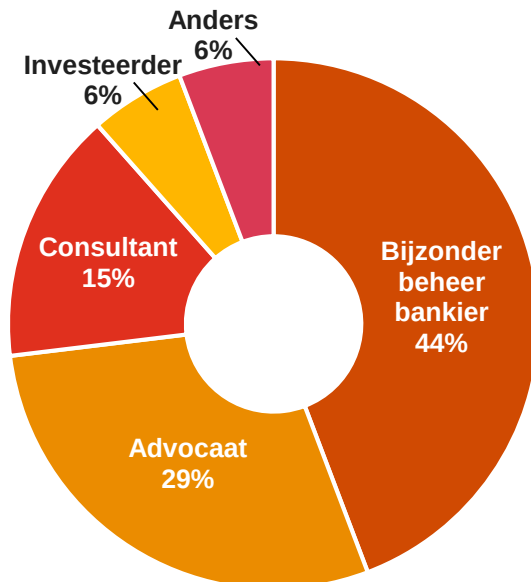
Ik mag hopen van niet en dat op de achtergrond door management daadkrachtig wordt ingegrepen. Want hoe moet de onderneming omgaan met de vaak hogere schuld na de coronacrisis in combinatie met verwachte slechtere economische omstandigheden ten opzichte van voor de crisis? Dit vereist actie en soms moeilijke keuzes op deelgebieden als strategie, operatie, liquiditeit en financiering. Ik hoop dat we geleerd hebben van eerdere crises en zodoende tijdig in actie komen.

Survey Methodology

Geconsulteerde groep

PwC en de Universiteit Leiden hebben voor deze survey 102 herstructureringsexperts geraadpleegd. Het panel van herstructureringsexperts is geraadpleegd tussen 26 oktober en 10 november 2020. Alle vragen zijn beantwoord op een confidentiële basis.

De verdeling van de geconsulteerde groep van experts naar rol is als volgt:

Onderzoeksopzet

De uitkomsten van de BB-Barometer zijn (mede) gebaseerd op uitkomsten van voornoemde survey alsmede documenten en informatie zoals PwC die van verschillende partijen heeft ontvangen. PwC en/of Universiteit Leiden hebben zich bij het opstellen van de BB-Barometer (mede) gebaseerd op de aan PwC en/of Universiteit Leiden ter beschikking gestelde en reeds bestaande informatie, waarbij is aangenomen dat deze informatie juist, volledig en niet misleidend is. De betrouwbaarheid van de aan PwC en/of Universiteit Leiden ter beschikking gestelde documenten en informatie is door PwC en Universiteit Leiden niet geverifieerd of gevalideerd.

De BB-Barometer is louter bestemd voor informatieve doeleinden en is niet bedoeld voor enig ander gebruik of bestemd voor enig ander doel. Hoewel PwC en de Universiteit Leiden bij de totstandkoming van de BB-Barometer de nodige zorg heeft betracht, verstrekken PwC en de Universiteit Leiden geen enkele expliciete of impliciete verklaring

noch bieden PwC en de Universiteit Leiden enige garantie ten aanzien van de juistheid of volledigheid van de in de BB-Barometer vervatte informatie. U blijft te allen tijde zelf volledig verantwoordelijk voor eventuele op de BB-Barometer gebaseerde besluitvorming en/of beslissing(en). PwC en de Universiteit Leiden aanvaarden geen enkele verantwoordelijkheid, zorgplicht en/of aansprakelijkheid - contractueel, op basis van onrechtmatige daad (inclusief nalatigheid) of anderszins - voor de BB-Barometer noch voor de gevolgen van enig handelen of nalaten door u en/of derden op basis van (de inhoud van) de BB-Barometer

© 2020 PwC. Alle rechten voorbehouden. 'PwC' verwijst naar de juridische entiteiten zoals omschreven in de legal disclaimer. <https://www.pwc.nl/nl/onze-organisatie/legal-disclaimer.html>. www.pwc.nl

© 2020 Universiteit Leiden. Alle rechten voorbehouden.

Achtergrond en contactgegevens

Business Restructuring Services

Het PwC Business Restructuring Services team bestaat uit meer dan 30 professionals die bedrijven in financiële moeilijkheden alsmede de financiers en andere stakeholders van deze bedrijven adviseert en ondersteunt. Onze dienstverlening is gericht op het vinden van een oplossing en bestaat onder andere uit het uitvoeren van independent business reviews, financiële en operationele herstructurering en insolventie ondersteuning.

Edwin van Wijngaarden

Partner

+31 (0)88 792 38 13

edwin.van.wijngaarden@pwc.com

Peter Wolterman

Partner

+31 (0)88 792 50 80

peter.wolterman@pwc.com

Erik in 't Groen

Senior manager

+31 (0)6 83206387

erik.in.t.groen@pwc.com

Koos Beke

Director

+31 (0)88 792 70 68

koos.beke@pwc.com

Ralf Zwerver

Director

+31 (0)88 792 36 56

ralf.zwerver@pwc.com

Casper Stikkelman

Director

+31 (0)63 419 60 66

casper.stikkelman@pwc.com

Universiteit Leiden

De afdeling Bedrijfswetenschappen houdt zich bezig met vraagstukken op het gebied van ondernemerschap, innovatie en insolventie, in het bijzonder Turnaround Management. Hieraan zijn uit o.a. de leerstoelen 'Turnaround management' en 'Bedrijfswetenschappen' verbonden.

Jan Adriaanse

Wetenschappelijk directeur en
hoogleraar Turnaround management

+31 (0)71 527 77 52

j.a.a.adriaanse@law.leidenuniv.nl

Jean-Pierre van der Rest

Afdelingsvoorzitter en hoogleraar
Bedrijfswetenschappen

+31 (0)71 527 61 35

j.i.van.der.rest@law.leidenuniv.nl

Wij danken alle herstructureringsexperts voor hun deelname

102 Experts

44%

Bijzonder beheer
bankiers

ABN AMRO, ING, NIBC en Rabobank

29%

Insolventie-
advocaten

Boels Zanders Advocaten, Buren Legal Tax Notary, De Advocaten van Riet, De Brauw Blackstone Westbroek, Dentons, DVDW Advocaten, Fort Advocaten, Van den Herik & Verhulst Advocaten, Houthoff, La Gro Geelkerken Advocaten, Loyens & Loeff, RESOR, Stibbe, Van Diepen Van der Kroef en Windt Le Grand Leeuwenburgh

15%

Herstructurerings-
adviseurs

BBN-nederland.nl, BerendsenVisser, Brookfields Consultancy, Claassen Moolenbeek & Partners, Custom Management, JJR Consultancy, Kanstruct Bedrijfsadvies en Van den Berg Hiemstra

12%

Overig

Alcore Asset Recovery, Atradius, NLInvesteert, NTAB, Peek von Schukkmann en Stenn

Een gedeelte van het panel van herstructureringsexperts heeft op anonieme basis deelgenomen

Bronnenlijst (1/2)

1. CBS, 12-11-2020. Minder faillissementen in oktober <https://www.cbs.nl/nl-nl/nieuws/2020/46/minder-faillissementen-in-oktober>
2. CBS, 02-10-2020. Gebruik van financiële corona-noodregelingen per 31 augustus <https://www.cbs.nl/nl-nl/maatwerk/2020/40/gebruik-van-financiele-corona-noodregelingen-per-31-augustus>
3. NVB, 30-10-2020. Financiering bedrijven door banken in coronatijd loopt op tot 28 miljard euro <https://www.nvb.nl/nieuws/financiering-bedrijven-door-banken-in-coronatijd-loopt-op-tot-28-miljard-euro/>
4. P. Couwenbergh en J. Woudt, 05-09-2020. De intensive care ligt vol met zombiebedrijven. Financieele dagblad <https://fd.nl/weekend/1356175/de-intensive-care-ligt-vol-met-zombiebedrijven>
5. CPB, 15-09-2020. Actualisatie Middellangetermijnverkenning 2022-2025 <https://www.cpb.nl/actualisatie-middellangetermijnverkenning-2022-2025#:~:text=De%20bbp%2Dgroei%20is%201,werkloosheid%20ver%20boven%20de%20even,wichtswerkloosheid.>
6. CBS, 22-10-2020. Consument iets pessimistischer in oktober <https://www.cbs.nl/nl-nl/nieuws/2020/43/consument-iets-pessimistischer-in-oktober>
- CPB, 25-08-2020. Langdurige effecten van de coronacrisis voor de arbeidsmarkt <https://www.cpb.nl/langdurige-effecten-van-de-coronacrisis-voor-de-arbeidsmarkt>
5. VNO-NCW, 03-11-2020. Ruimhartiger steun voor zwaar getroffen sectoren. <https://www.vno-ncw.nl/nieuws/ruimhartiger-steun-voor-zwaar-getroffen-sectoren>
8. CBS, 31-08-2020. Ongekende omzetsdaling horeca <https://www.cbs.nl/nl-nl/nieuws/2020/36/ongekende-omzetsdaling-horeca>
9. L. van der Leij, 18-08-2020. Van Engelshoven trekt bijna half miljard extra uit voor cultuur. Het Financieele Dagblad <https://fd.nl/economie-politiek/1355414/van-engelshoven-trekt-bijna-half-miljard-extra-uit-voor-cultuur>
- NOS, 24-09-2020. Musea krijgen coronaklap, eigen inkomsten dalen met 300 miljoen euro <https://nos.nl/nieuwsuur/artikel/2349641-musea-krijgen-coronaklap-eigen-inkomsten-dalen-met-300-miljoen-euro.html>

Bronnenlijst (2/2)

10. ANP, 16-10-2020. Reisbranche: voucherpaniek is nergens voor nodig
<https://www.welingelichtekringen.nl/anp/reisbranche-voucherpaniek-is-nergens-voor-nodig>
- J. Benjamin, 04-11-2020. De streep door alle vakanties, ski en zon, is een nieuwe klap voor de reisbranche. NRC
<https://www.nrc.nl/nieuws/2020/11/04/de-streep-door-alle-vakanties-ski-en-zon-is-een-nieuwe-klap-voor-de-reisbranche-a4018764>
11. ABN AMRO, 28-10-2020. Kleding winkels hebben het zwaar
<https://www.abnamro.nl/nl/zakelijk/insights/sectoren-en-trends/retail/kledingwinkels-hebben-het-zwaar.html>
12. Rabobank, maart 2020. 7 belangrijke vragen over corona in de bouw
<https://www.rabobank.nl/bedrijven/cijfers-en-trends/bouw/de-7-belangrijkste-vragen-over-corona-in-de-bouw/>
13. ABN AMRO, 26-08-2020. IT-branche in 2021 al ruim boven pre-coronaniveaus
<https://insights.abnamro.nl/2020/08/it-branche-in-2021-al-ruim-boven-pre-coronaniveaus/>
14. CBS, 04-11-2020. Faillissementen
<https://www.cbs.nl/nl-nl/reeksen/faillissementen>
15. ING, 29-06-2020. Twee tot drie keer meer faillissementen door coronacrisis
<https://www.ing.nl/zakelijk/kennis-over-de-economie/onze-economie/de-nederlandse-economie/publicaties/twee-tot-drie-keer-meer-faillissementen-door-coronacrisis.html>
- Atradius, 01-09-2020. 2020 insolencies forecast to jump due to Covid-19
<https://atradius.nl/rapport/economic-research-2020-insolencies-forecast-to-jump-due-to-covid-19.html>

Bijzonder Beheer Barometer

Universiteit
Leiden